

ΕΘΝΙΚΗ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ

Ο Θρύλος του Μαρμαρωμένου βασιλιά

Σε όλη τη διάρκεια της πολιορκίας της Πόλης από τους Τούρκους ο τελευταίος αυτοκράτορας του Βυζαντίου **Κωνσταντίνος Παλαιολόγος** αγωνιζόταν ως απλός στρατιώτης με θάρρος και ανδρεία στα τείχη. Το παράδειγμα του έδινε θάρρος στους άλλους στρατιώτες που ξεπερνούσαν τους εαυτούς τους στην υπεράσπιση της Βασιλεύουσας. Όταν ο Κωνσταντίνος Παλαιολόγος αντιλήφθηκε ότι οι Τούρκοι είχαν μπει στην εσωτερική πλευρά των τειχών από την Κεκρόπορτα, έβγαλε τα βασιλικά του ρούχα και όλα τα σύμβολα της αυτοκρατορικής του εξουσίας και παίρνοντας ένα σπαθί και μια ασπίδα κατευθύνθηκε στην Πύλη του Ρωμανού για να αγωνιστεί μέχρι θανάτου, αφού η μάχη φαινόταν χαμένη.

Κωνσταντίνος Παλαιολόγος
από τον Φώτη Κόντογλου

Ο θρύλος λέει ότι τη στιγμή που ο βασιλιάς περικυκλώθηκε από τους Τούρκους, **ένας άγγελος του Κυρίου τον άρπαξε και τον έκρυψε σε μια σπηλιά, αφού πρώτα τον μαρμάρωσε.** Στη σπηλιά αυτή περιμένει για αιώνες ο "Μαρμαρωμένος Βασιλιάς" να ξαναέρθει την κατάλληλη στιγμή, "το πλήρωμα του χρόνου", και ο άγγελος Κυρίου θα του ξαναδώσει τη ζωή και το σπαθί του για να διώξει του Τούρκους από την Κωνσταντινούπολη και να τους κυνηγήσει μέχρι την Κόκκινη Μηλιά και στη μάχη που θα γίνει οι Τούρκοι θα νικηθούν και "θα κολυμπήσει το μοσχάρι στο αίμα τους", Ο θρύλος προσθέτει, ακόμα, ότι οι Τούρκοι ψάχνουν συνεχώς να ανακαλύψουν τη σπηλιά, όπου βρίσκεται ο Μαρμαρωμένος Βασιλιάς για να χτίσουν την είσοδο της, ώστε να μην μπορεί να ξαναβγεί από εκεί. Όμως, οι προσπάθειες τους είναι συνεχώς άκαρπες, αφού ο άγγελος προστατεύει τον Μαρμαρωμένο Βασιλιά και περιμένει την εντολή του θεού για να τον ξυπνήσει.

Αρχικά, ο μύθος αναφέρεται στον βασιλιά ο οποίος βλέποντας ότι η πόλη του πάει να χαθεί, πέφτει στη μάχη και ουσιαστικά θυσιάζει το θρόνο και τα αξιώματά του, για χάρη της ΠΑΤΡΙΔΑΣ και της ΠΟΛΗΣ του. Με αυτή του την κίνηση θέλει **να δώσει σε όλους τους Έλληνες δύναμη, αιδιοδοξία και παρότρυνση** ώστε να μη χάσουν την πίστη τους και **να συνεχίσουν να αγωνίζονται μέχρι θανάτου**. Έπειτα, παρεμβάλλεται μία αγγελική θεότητα με σκοπό να σώσει τον βασιλιά τη στιγμή που βρισκόταν σε δύσκολη θέση, έτσι ώστε να τον μαρμαρώσει. Και ύστερα, με εντολή του Θεού να τον ξυπνήσει για να δώσει το τέλος. Με αυτή τη παρέμβαση, επισημαίνεται **η αναγκαιότητα της πίστης των Ελλήνων σε μια ανώτερη δύναμη!**

Πέρα όμως από αυτό τον μύθο, ένα θέμα συζήτησης που πρέπει να τεθεί είναι η τωρινή **σχέση Ελλάδας-Τουρκίας!**

Τους νιώθουμε εχθρούς ή φίλους μας;

Από τη μία πλευρά, μπορεί να σκεφτόμαστε ότι μας είχαν 400 χρόνια σκλαβωμένους και ακόμη και η τωρινή στάση τους είναι προκλητική και ανεπίτρεπτη.

Τι ... φίλοι μας θα είναι;

Από την άλλη πλευρά, αυτά έγιναν πριν 200 χρόνια. Τόσες γενιές έχουν περάσει από τότε και ίσως τα πράγματα να έχουν αλλάξει. Άνθρωποι δεν είμαστε όλοι; Γιατί να υποστηρίζουμε εθνικιστικές αντιλήψεις;

Σας αφήνουμε να αναρωτηθείτε

Η Άλωση της Πόλης, από τον λαϊκό ζωγράφο Θεόφιλο

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ COMENIUS «Ποικίλες ιστορίες για μια κοινή ευρωπαϊκή μνήμη»

3^ο ΓΕΛ ΓΑΛΑΤΣΙΟΥ – Σχ. έτος 2009-2010

ΕΘΝΙΚΗ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ

Συμπεράσματα από τους θρύλους για την Άλωση της Πόλης

Οι θρύλοι γύρω από την άλωση της Πόλης είναι πολυάριθμοι και αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι της εθνικής μας συνείδησης.

Η κατάληψη της Κωνσταντινούπολης από τους Οθωμανούς, σημερινούς Τούρκους, σηματοδότησε **το τέλος της Βυζαντινής περιόδου**, όπου το ελληνικό στοιχείο γνώρισε τεράστια άνθιση.

Η απώλεια του σημαντικότερου ελληνικού πνευματικού και πολιτιστικού κέντρου εκείνης της εποχής, οδήγησε σε βαθιά απόγνωση και μαρασμό τους Έλληνες και έδωσε την αφορμή για να δημιουργηθούν οι θρύλοι που αποτελούν ζωντανή ανάμνηση όλων όσων συνέβησαν τότε. **Οι θρύλοι αυτοί αποτελούν τον πιο παραστατικό θρήνο του έθνους για το τέλος μιας ένδοξης εποχής.** Σε όλους τους θρύλους κυριαρχεί το θρησκευτικό στοιχείο αφού όλα γίνονται σύμφωνα με το **θέλημα του Θεού** που καθορίζει τις τύχες των ανθρώπων και της Πόλης. Επιπλέον καλλιεργείται του εθνικό στοιχείο, αφού οι Έλληνες αναγνωρίζονται ως οι μόνοι κυρίαρχοι της Πόλης. Ένα ακόμη βασικό χαρακτηριστικό είναι ότι όλα σταματούν με το άκουσμα και μόνο των άσχημων νέων και απαραίτητη προϋπόθεση για να επανέλθει η ζωή στους φυσιολογικούς της ρυθμούς είναι η ανακατάληψη της Πόλης. Έτσι γίνεται φανερό ότι ακόμη και η φύση θρηνεί και συμπαραστέκεται στο ελληνικό στοιχείο. Μέσα από τα χαρακτηριστικά των θρύλων αναδεικνύεται η κατάφωρη αδικία εις βάρος των Ελλήνων και ταυτόχρονα δίνουν θάρρος και ελπίδα στις επόμενες γενιές προκειμένου να πραγματοποιήσουν το όραμα του Έθνους, το οποίο αποτυπώνεται στον στίχο: **«Πάλι με χρόνια με καιρούς πάλι δικά μας θα 'ναι».**

Η επιβίωση των θρύλων ακόμη και στη σημερινή εποχή, με την μεταφορά τους στην λαϊκή παράδοση και η συντήρηση της μνήμης, μέσα από αφηγήσεις και μαρτυρίες, έχει ως αποτέλεσμα **να παραμένει ζωντανή η ιστορία μας και να αποτελεί μέρος του συλλογικού μας υποσυνείδητου**, το οποίο εκφράζεται με την εχθρότητά μας προς τους Τούρκους. Στη μνήμη μας έχουν αποτυπωθεί ως οι βάρβαροι κατακτητές, που διέλυσαν την Βυζαντινή Αυτοκρατορία και ταπείνωσαν το ελληνικό στοιχείο. Οι θρύλοι επηρεάζουν και διαμορφώνουν την αντίληψή μας και γι' αυτό τους αντιμετωπίζουμε ως ένα λαό τόσο διαφορετικό από εμάς, που ακόμη και η πάροδος του χρόνου δεν μπορεί να εξαλείψει την προκατάληψη αυτή. Νιώθουμε ότι σημάδεψαν αρνητικά την ιστορία μας και αποτελούν τον κύριο παράγοντα για την παρακμή του Έθνους.

Τέλος η προσκόλησή μας στους θρύλους και τις ιδέες που εκφράζουν, μας κάνει να είμαστε καχύποπτοι και προκατειλημμένοι, μας εμποδίζει να δούμε τα προβλήματα αντικειμενικά και αποτελεί αρνητικό παράγοντα στις μεταξύ μας σχέσεις.